

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om Trafikskyddet

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås att det i anslutning till grundlagsreformen stiftas en lag om Trafikskyddet. Trafikskyddet är en offentlig-rättslig förening, om vilken för närvarande föreskrivs genom förordning utan bemyndigande i lag. Trafikskyddet har till uppgift att i enlighet med kommunikationsministeriets anvisningar främja trafiksäkerheten genom information, upplysning och utbildning. Genom den föreslagna lagen utfärdas centrala

bestämmelser om Trafikskyddet, dess syfte och organ samt om övervakning och finansiering. Närmare bestämmelser utfärdas genom förordning av statsrådet. Propositionen innebär inte i praktiken några förändringar beträffande Trafikskyddets ställning eller uppgifter.

Lagen avses träda i kraft i början av 2004.

ALLMÄN MOTIVERING

1. Inledning

Den verksamhet som centralorganisationen för trafiksäkerhetsarbetet Trafikskyddet bedriver samt organisationens uppgifter i trafiksäkerhetsarbetet härstammar från de uppgifter som anförtroddes organisationens föregångare, Olycksfallsskyddet rf:s trafiksäkerhetssektion Talja, år 1952 i dess egenskap av hjälporgan för statens trafiksäkerhetsmyndighet.

I fullgörandet av sin uppgift var föreningen en privaträttslig organisation på så sätt, att statsrådet i enlighet med föreningens stadgar utnämnde det beslutande organ där även företrädare för de ministerier som svarade för övervakning och finansiering var representerade. Finansiering av verksamheten organiserades genom trafikförsäkringspremierna.

I slutet av 1971 delades Olycksfallsskyddet rf upp i två olika föreningar, varav den ena, Trafikskyddet – Centralorganisation för trafiksäkerhetsarbetet, grundades för att fortsätta Taljas verksamhet i egenskap av riksom-

fattande organisation som bedriver trafiksäkerhetsarbete. Centralorganisationens beslutanderätt utövades av dess möte och delegation, där särskilt utsedda myndigheter var representerade. Också i styrelsen som utövade den verkställande makten fanns representanter på ministerienivå.

Från början av året 1972 anvisades uppgifterna för den delegation som var till stöd för statens trafiksäkerhetsmyndighet till Trafikskyddet efter organisationens samtycke.

Den första förordningen om Trafikskyddet (787/1973) utfärdades 1973. I samband med detta ändrades den privaträttsliga organisationens rättsliga status och den blev en offentlig-rättslig förening. Till förändringen bidrog att det ansågs problematiskt att ordna offentlig övervakning av en privaträttslig organisation. Det allmänna intresset ansågs förutsätta effektiv myndighetstillsyn, men den ansågs för en privaträttslig förening möjlig endast i begränsad utsträckning. I Trafikskyddets förvaltning ingick statsmaktens, organisationernas och, till skillnad från tidiga-

re, även parlamentarisk representation. Övervakningen skedde i stor utsträckning genom deltagande i organen och genom att en dispositionsplan för Trafikskyddets medel fastställdes. Genom förordningen tilldelades Trafikskyddet uppgifter som gällde upplysning och information i frågor som gäller trafiksäkerhet och som man ansåg bäst kunde skötas av en sammanslutning med karaktären av en organisation. I övrigt bibehölls verksamhetsbetingelserna i hög grad. En annan förordning om Trafikskyddet (843/1987) utfärdades år 1987, och den gäller fortfarande.

2. Nuläge

2.1. Lagstiftning och praxis

De nuvarande bestämmelserna om centralorganisationen för trafiksäkerhetsarbetet Trafikskyddet ingår i förordningen om Trafikskyddet från 1987 (843/1987). Enligt förordningen är Trafikskyddets syfte att främja trafiksäkerheten i enlighet med kommunikationsministeriets anvisningar genom information, upplysning och utbildning som rör trafiksäkerheten, genom forskning som tjänar Trafikskyddets verksamhet, genom att handleda och samordna medlemsorganisationernas trafiksäkerhetsarbete samt genom att ta initiativ och även i övrigt arbeta för trafiksäkerheten. Trafikskyddet är en offentligrättslig förening med hela landet som verksamhetsområde. Medlemmar i Trafikskyddet kan vara sådana riksomfattande föreningar och andra samfund vilkas verksamhetsområde eller uppgifter omfattar eller har nära samband med trafiksäkerhetsfrämjande.

Trafikskyddet övervakas av kommunikationsministeriet. Ministeriet fastställer årligen en dispositionsplan för Trafikskyddets medel. Ministeriet tillsätter också den ena av centralorganisationens revisorer. Trafikskyddets verksamhet finansieras i praktiken så gott som helt av inkomsterna av de trafiksäkerhetsavgifter som samlas in i samband med trafikförsäkringarna med stöd av 18 § trafikförsäkringslagen. Om anvisande av dessa inkomster till finansiering av Trafikskyddets verksamhet beslutar social- och hälsovårdsministeriet. Av dessa medel har 4,5 miljoner euro avsatts för Trafikskyddets verksamhet år 2002 (social- och hälsovårdsministeriets förordning om trafiksäkerhetsavgift för år 2002, 1321/2001). För finansiering av verk-

samheten kan man dessutom använda medel som donerats eller anvisats för detta ändamål samt eventuella inkomster av medlemsavgifter. Trafikskyddet har dessutom rätt att utan att eftersträva vinst producera och sälja material i anslutning till information och utbildning samt tjänster kring trafiksäkerhet. Den del av finansieringen som inte genomförs med hjälp av trafiksäkerhetsavgiften är i medeltal omkring 200 000 euro.

Trafikskyddets förvaltning följer modellen för allmän organisationsförvaltning, där den högsta beslutanderätten utövas av centralorganisationens möte. På följande nivå utövas beslutanderätten av förvaltningsrådet, där medlemmar som valts ut bland medlemsorganisationernas representanter är företrädare. På grund av Trafikskyddets offentligrättsliga status och finansieringskällan är även myndigheterna representerade i förvaltningsrådet. Förvaltningsrådet består av ordföranden och 11 andra medlemmar som förordnas eller väljs för två kalenderår i sänder så att hälften av medlemmarna är i tur att avgå varje kalenderår. Statsrådet förordnar förvaltningsrådets ordförande och representanterna för fyra olika ministerier samt deras personliga suppleanter. De övriga medlemmarna och personliga suppleanter för dem utses vid centralorganisationens möte. Förvaltningsrådet förutsätts bestå av både kvinnor och män. Förvaltningsrådet har till uppgift bl.a. att fastställa verksamhetsplanen och budgeten för det följande året, övervaka skötseln av Trafikskyddets ekonomi och tillgångar, behandla principiella ärenden som gäller Trafikskyddets verksamhet, dra försorg om utvecklandet av Trafikskyddets verksamhet samt att bevaka organisationens intressen och rätt samt även i övrigt utöva Trafikskyddets högsta beslutanderätt i ärenden, i vilka beslutanderätten inte ankommer på centralorganisationens möte. På centralorganisationens möte ankommer bl.a. att behandla verksamhetsberättelsen för det föregående året samt bokslutet och revisorernas utlåtande, fatta beslut om fastställande av bokslutet och beviljande av ansvarsfrihet för förvaltningsrådets medlemmar och verkställande direktören, bestämma arvoden för förvaltningsrådets ordförande och medlemmar samt revisorerna och fatta beslut om eventuell medlemsavgift och dess belopp. Den verkställande makten utövas av verkställande direktören. Verkställande direktören biträds av en direktions som består av verkställande direktören och behöv-

ligt antal övriga anställda vid Trafikskyddet vilka utses av förvaltningsrådet.

Till Trafikskyddet hör flera medlemsorganisationer och medlemsammanslutningar i vilkas stadgar ingår ett omnämmande om trafiksäkerhetsarbete. Representerade är t.ex. olika sammanslutningar och organisationer inom trafikområdet och bil- och motorbranschen, ungdomsorganisationer, nykterhets- och hälsoorganisationer, idrottsorganisationer och försäkringsbolag.

2.2. Bedömning av nuläget

Förordningen om Trafikskyddet är en s.k. fristående förordning som har utfärdats 1987 med stöd av presidentens makt att utfärda förordningar (28 §). Enligt 80 § 1 mom. i den nya grundlagen skall bestämmelser om bemyndigande att utfärda förordningar utfärdas på lagnivå. Något bemyndigande att utfärda förordningar om Trafikskyddet ingår inte i någon lag, och en förordning heller inte kan utfärdas med stöd av något bemyndigande som ingår i grundlagen.

Enligt förordningen är Trafikskyddet en offentligrättslig förening, vars syfte är att genom information, upplysning och utbildning främja trafiksäkerheten i enlighet med kommunikationsministeriets anvisningar. Av tradition hör det till den offentliga makten att dra försorg om medborgarnas trygghet, och även Trafikskyddets uppgift anses vara en offentlig uppgift. Enligt 124 § grundlagen kan offentliga förvaltningsuppgifter anförtros andra än myndigheter endast genom lag eller med stöd av lag, om det behövs för en ändamålsenlig skötsel av uppgifterna och det inte äventyrar de grundläggande fri- och rättigheterna, rättssäkerheten eller andra krav på god förvaltning. Den nuvarande regleringen är inte heller tillräcklig med tanke på verksamhetens karaktär.

Trafikskyddet utgör en del av organisationen för trafiksäkerhetsarbete och svarar i enlighet med de informations-, upplysnings- och utbildningsuppgifter som enligt bestämmelserna anförtrots organisationen för att trafiksäkerhetsarbetet är resultatrikt. Ett effektivt och resultatrikt trafiksäkerhetsarbete förutsätter funktionsförmåga och effektivitet av hela organisationen. Ett Trafikskydd i organisationsform ansvarar för den information, upplysning och utbildning som riktas till medborgarna då målet är att påverka medborgarnas trafikbeteende och värdeval i syfte att

upprätthålla och öka trafiksäkerheten. Ett Trafikskydd i organisationsform lämpar sig väl för denna uppgift och kompletterar den ordinarie myndighetsverksamheten, till vilken t.ex. information om bestämmelser inom området anses höra. På grund av sin karaktär av centralorganisation har Trafikskyddet som huvudsakliga uppgifter att samordna och stöda det trafiksäkerhetsarbete som bedrivs av medlemsorganisationerna samt att bidra till att trafiksäkerhetssynpunkter beaktas i beslutsfattandet både i medlemsorganisationerna och i myndighetsverksamheten.

Något behov att förnya organisationen eller dess uppgifter föreligger inte i detta sammanhang. Trafikskyddets verksamhet och interna organisation har utvecklats under årens lopp för att organisationen skall ha bättre verksamhetsbetingelser att sköta trafiksäkerhetsarbetet i enlighet med sina uppgifter. Senast ändrades organisationen genom en förordning som utfärdades 1998 (173/1998) i samband med att man övergick till projektororganisation. Som en följd av detta bedrivs verksamheten i form av projekt som godkänns och finansieras på årsbasis. Organisationen utvecklades i samband med detta så att den skulle tjäna dessa syften på ett flexibla sätt genom att man tillsatte en direktion till stöd för verkställande direktören. Trafikskyddet är föremål för myndighetstillsyn och dess verksamhet finansieras under medverkan av social- och hälsovårdsministeriet med hjälp av de trafiksäkerhetsavgifter som insamlas i samband med trafikförsäkringspremierna. Medlen för detta syfte anvisas för ett år i sänder.

3. Propositionens mål och förslag

Målet med propositionen är att närma bestämmelsen om centralorganisationen för trafiksäkerhetsarbetet, Trafikskyddet, kraven i grundlagen med avseende till författningsnivån, utan att ändra dess ställning eller dess uppgifter inom trafiksäkerhetsarbetet. Propositionen innehåller inte i sak ändringar i anslutning till Trafikskyddet eller dess verksamhet. Trafikskyddets verksamhet fortgår som förr.

Eftersom det beträffande den ursprungliga förordningen om Trafikskyddet inte finns en bestämmelse om sådant bemyndigande på lagnivå som förutsätts i 80 § grundlagen föreslås det att lagen om Trafikskyddet stiftas.

Det föreslås att lagen skall omfatta centrala bestämmelser om centralorganisationen, dess ställning och syfte, dess organ, finansiering och övervakning. Bestämmelser om andra ärenden i anslutning till Trafikskyddet utfärdas genom förordning av statsrådet enligt de bemyndiganden som inkluderas i lagen.

Trafikskyddets ställning och uppgifter i trafiksäkerhetsarbetet föreslås förbli oförändrade. Trafikskyddets uppgift är att genom information, upplysning och erbjudanden om att verka som sakkunnigorganisation vid frivillig utbildning inverka på vägtrafikanternas värderingar, attityder och uppförande i trafiken samt förbättra kunskapen om och respekten för trafiksäkerheten i samhället. I praktiken innebär verksamheten bl.a. att aktuella trafiksäkerhetsfrågor behandlas genom kommunikation och i form av kampanjer, att medborgarna erbjuds information om trafiksäkerhet och säkerhetsutrustning samt även att personer som arbetar inom organisationer och med regionalt trafiksäkerhetsarbete erbjuds experthjälp för att trafiksäkerhetsaspekterna skall beaktas. Verksamheten inbegriper även produktion och saluföring av utbildningsprogram och – material i samband med frivillig utbildning för förare och grupper av förare.

Enligt 124 § grundlagen kan offentliga förvaltningsuppgifter anförtros andra än myndigheter om det behövs för en ändamålsenlig skötsel av uppgifterna och det inte äventyrar de grundläggande fri- och rättigheterna, rättsäkerheten eller andra krav på god förvaltning. Uppgifter som innebär betydande utövning av offentlig makt får dock ges endast myndigheter.

Den uppgift Trafikskyddet har i form av information, upplysning och utbildning skall i det närmaste anses ha karaktären av en offentlig serviceuppgift. Uppgiften inbegriper inte utövande av offentlig makt. Trafikskyddet har inga förvaltnings- eller övervakningsuppgifter och det fattar inte heller i övrigt beslut som gäller medborgarna eller deras rättigheter och förmåner eller andra förvaltningsbeslut. Med beaktande av karaktären på Trafikskyddets uppgifter måste de fortsättningsvis anses vara lämpade att utföras av en sakkunnigorganisation utanför det egentliga myndighetsmaskineriet och på så vis skötas på ändamålsenligaste sätt utan att de grundläggande fri- och rättigheterna, rättsäkerheten eller andra krav på god förvaltning äventyras. För att kraven på god för-

valtning skall beaktas i verksamheten föreslås att lagen skall inkludera behövliga bestämmelser.

Grundlagsutskottet har i samband med stiftandet av grundlagen och i övrigt i sina ställningstaganden betonat vikten av att kraven på god förvaltning iakttas i verksamheten då förvaltningsuppgifterna inte kan anförtros andra än myndigheter. I detta avseende ansåg utskottet det vara viktigt att de allmänna bestämmelserna om förvaltningsförfarande, offentlighet i myndigheternas verksamhet och myndigheternas språk tillämpas på verksamheten. Dessutom förutsattes att det utfärdas tillräckligt detaljerade bestämmelser om hur uppgifterna skall skötas och om det förfaringssätt som skall följas för att aspekterna på rättssäkerhet skall beaktas och för att personer som sköter offentliga uppgifter skall omfattas av det straffrättsliga tjänstemannaansvaret.

I Trafikskyddets verksamhet skall de allmänna bestämmelser som utfärdats om myndigheternas språk (språklagen 148/1922) följas i tillämpliga delar. Garantier för god förvaltning förutsätter att befolkningens behov beaktas på likadana grunder vid utförandet av informationsuppgift samt andra uppgifter.

Enligt lagen om förvaltningsförfarande (598/1982) tillämpas lagen på förvaltningsförfarande, vilket avser behandlingen av ett förvaltningsärende i en myndighet. Trafikskyddets verksamhet inbegriper inte fattande av förvaltningsbeslut eller utövande av offentlig makt. I verksamheten befattar man sig inte med medborgarnas rättsliga ställning genom att fatta beslut som rör deras rättigheter eller förmåner. Enligt 4 § 2 mom. lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) tillämpas nämnda lagen på sammanslutningar, inrättningar, stiftelser och enskilda personer som utövar offentlig makt och som enligt en lag, en bestämmelse eller en föreskrift som meddelats med stöd av en lag eller en förordning utför ett offentligt uppdrag. Trafikskyddets verksamhet inbegriper inte utövande av offentlig makt. Det anses dock vara en följd av 124 § grundlagen att kraven om god förvaltning alltid skall följas vid utförande av offentliga uppgifter. Därför föreslås det att nämnda allmänna förvaltningsrättsliga lagar i tillämpliga delar tillämpas även på den verksamhet som avses i denna lag och som Trafikskyddet bedriver. Vidare föreslås också lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992) tillämpas i till-

lämpliga delar för prestationer som produceras i samband av den verksamhet Trafikskyddet enligt denna lag bedriver. Att i lagen inkludera särskilda bestämmelser om ändringssökande är däremot inte nödvändigt av rättssäkerhetsskäl, eftersom det i verksamheten inte fattas förvaltningsbeslut för vilka man är tvungen att gardera sig med rättsmedel. Om rättsmedel undantagsvis måste tillgripas är det möjligt att ty sig till det förfarande som anges i förvaltningsprocesslagen (586/1996). Bestämmelserna om ändringsökande i fråga om uppbärande av avgifter för prestationer ingår i lagen om grunderna för avgifter till staten. Eftersom offentlig makt inte utövas i verksamheten är det inte nödvändigt att föreskriva att bestämmelserna om tjänstemannaansvar skall tillämpas.

I Trafikskyddets ställning, organisation eller uppgifter föreslås i detta sammanhang inga ändringar. Den verksamhet som avses i denna lag och som Trafikskyddet bedriver har i syfte att genom information, upplysning och utbildning främja trafiksäkerheten. Det föreslås att tillsynen över Trafikskyddet skall bibehållas oförändrad. Trafikskyddet skall fortsättningsvis övervakas av kommunikationsministeriet. Ministeriet skall årligen fastställa en dispositionsplan för Trafikskyddets medel, förordna den ena av revisorerna och genom sin representant delta i verksamheten för det organ som utövar beslutanderätten, i dagens läge förvaltningsrådet. Beteckningen för organet föreslås bli ändrad till styrelse, vilket tydligare beskriver organets ställning i den verksamhet som är jämförbar med en förenings verksamhet. Finansieringen av verksamheten föreslås likaså förbli oförändrad, dock så att också den huvudsakliga finansieringskällan noteras i bestämmelsen.

4. Propositionens verkningar

4.1. Ekonomiska verkningar

Propositionen har inga ekonomiska verkningar. Det föreslås att verksamheten enligt vedertagen praxis fortsättningsvis finansieras med hjälp av den avgift för främjande av trafiksäkerheten som ingår i trafikförsäkringspremierna. Om insamling och anvisande av avgiften för detta ändamål beslutar social- och hälsovårdsministeriet.

4.2. Verkningar i fråga om organisation och personal

Propositionen har inga verkningar i fråga om organisation och personal eftersom inga ändringar föreslås i Trafikskyddets eller trafiksäkerhetsarbetets organisation eller uppgifter i detta sammanhang.

5. Beredningen av propositionen

5.1. Beredningsskeden

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid kommunikationsministeriet.

5.2. Remissutlåtanden

Justitieministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, finansministeriet och Trafikskyddet har ombetts ge utlåtanden om propositionen. I utlåtandena understöddes stiftandet av lagen, men speciellt justitieministeriet och social- och hälsovårdsministeriet ansåg i sina utlåtanden att det behövdes en mer omfattande reglering än den föreslagna. I justitieministeriets utlåtande betonades vikten av bestämmelser för att det skall kunna garanteras att kraven på rättssäkerhet och god förvaltning följs samt att den föreningsrättsliga regleringen och bemyndigandena att utfärda förordningar är tillräckliga. Det förutsattes också att statens revisionsverks behörighet att revidera Trafikskyddets räkenskaper utreds noggrannare. Enligt ett utlåtande som revisionsverket separat ombetts avge kan det i bestämmelserna om Trafikskyddets finansieringskälla inte tydligt härledas att det när det gäller finansiering av verksamheten med inkomsten av trafiksäkerhetsavgifterna är fråga om sådan användning av statens medel som avses i 2 § 1 mom. 5 punkten lagen om statens revisionsverk. Därför kan nämnda bestämmelse enligt revisionsverket inte tillämpas på revision av Trafikskyddets räkenskaper. Social- och hälsovårdsministeriet efterlyste i sitt utlåtande en noggrannare reglering av organbildningen och organens verksamhet och behörighet. De anmärkningar som framkommit i utlåtandena har man försökt beakta i propositionen.

DETALJMOTIVERING

1. Lagförslag

1 § Trafikskyddet och dess syfte. Bestämelsen motsvarar till sitt innehåll 1 § i gällande förordning. Trafikskyddet är centralorganisation för det frivilliga trafiksäkerhetsarbetet och har hela landet som sitt verksamhetsområde. Vid sidan av den riksomfattande verksamheten bedriver organisationen regional verksamhet. Trafikskyddet är en offentligrättslig förening om vilken det enligt förslaget utfärdas bestämmelser genom lag i stället för genom bestämmelser på förordningsnivå. I Trafikskyddets juridiska ställning som offentligrättslig förening föreslås inga ändringar. Trafikskyddets hemort är Helsingfors.

I paragrafens 2 mom. föreskrivs om Trafikskyddets syfte. Enligt gällande förordning är Trafikskyddets huvudsakliga uppgift att i enlighet med kommunikationsministeriets anvisningar främja trafiksäkerheten genom information, upplysning och utbildning. Trafikskyddets verksamhet innebär i huvudsak produktion och allmän saluföring av material och -tjänster på trafiksäkerhetens område på sätt som nämns ovan. Enligt bestämmelsen är Trafikskyddets syfte att främja trafiksäkerheten genom information, upplysning och utbildning. Om Trafikskyddets uppgifter för uppnående av syftet utfärdas närmare bestämmelser genom förordning av statsrådet på basis av det bemyndigande som skall fogas till lagen. Uppgifterna inbegriper information, vägledning, instruering och rådgivning, och motsvarar de uppgifter som definieras i gällande förordning. I praktiken styrs Trafikskyddets verksamhet av förvaltningsrådet, i vars verksamhet kommunikationsministeriet med några andra ministerierna deltar. Då några anvisningar i denna avsikt inte har utfärdats föreslås bestämmelsen på grund därav ändras. Närmare bestämmelser om Trafikskyddets översiktning samt styrning i anslutning av den ingår i 6 §.

Trafikskyddet skall främja trafiksäkerheten genom att bedriva ovan nämnd verksamhet och forskning som tjänar Trafikskyddets verksamhet, genom att handleda och samordna medlemsorganisationernas trafiksäkerhetsarbete samt genom att ta initiativ och även i övrigt arbeta för trafiksäkerheten. Den forskning som Trafikskyddet bedriver skall

fortsättningsvis först och främst tjäna dess egen verksamhet eftersom organisationen inte är avsedd som ett allmänt forskningsinstitut. Det som nämns ovan skulle inte hindra Trafikskyddet också på beställning göra forskningarna vilka har anknytningar till Trafikskyddets verksamhetsområde. I egenskap av centralorganisation för trafiksäkerhetsarbetet skall Trafikskyddet stärka medlemsorganisationernas trafiksäkerhetsarbete och vara en kanal för dessa ståndpunkter när det gäller myndigheternas beslutsfattande.

Enligt gällande förordning har Trafikskyddet rätt att utan att eftersträva vinst producera och sälja informations- och utbildningsmaterial samt tjänster på trafiksäkerhetens område. I praktiken innebär detta produktion och saluföring av tjänster inriktade på olika företags och sammanslutningars utbildningsbehov. Trafikskyddet anordnar eller är med i att anordna varierande former av frivillig utbildning i anslutning till sitt verksamhetsområde, bl.a. allmänt tillgängliga kurser i förutseende körsätt, repetitionskurser för äldre bilförare samt på beställning kurser i förutseende och ekonomiskt körsätt för företag och förare i deras tjänst. Bestämelsen möjliggör försäljning av såväl eget material som det material som producerats av instanser med vilka Trafikskyddet samarbetar. Enligt nuvarande bestämmelser har vinst inte kunnat eftersträvas vid produktion och försäljning av prestationer. Trafikskyddets uppgift borde också i fortsättningen vara att bedriva allmän informations- och upplysningsverksamhet för att positiva attityder och värderingar för trafiksäkerheten upprätthålls och främjas och å andra sidan kommer dess verksamhet som centralorganisation och samordnandet av det trafiksäkerhetsarbete som dess medlemsorganisationer sysslar med. Inom utbildningen skall Trafikskyddets verksamhet ansluta sig till den nämnda verksamheten och ge stöd åt den. Som exempel av sådan här utbildningsverksamhet kan nämnas informering om regeländringar och andra aktuella ärenden som gäller uppförandet i trafiken samt produktion av material för allmänheten eller för skilda grupper av vägtrafikanter, produktion av utbildningsprogrammen och material samt utbildning av utbildare för undervisning enligt dessa utbildningsprogram, deltagande i medlemsorganisationernas utbildningsverk-

samhet samt samarbete med myndigheterna i deras utbildningstillställningar. Orsaken att utbildningstjänster produceras ofta av Trafikskyddet är att i andra fall motsvarande tjänster inte tillhandahålls. I många fall har Trafikskyddets verksamhet verkat som katalysator. Såvitt det gäller frivilliga utbildningen utbudet av tjänster enligt marknadsvärdet medför att förfrågan av tjänster på grund av höga priser ofta fattas. Med tanke på trafiksäkerheten kan genom Trafikskyddets verksamhet vittomfattande tag fås i skilda grupper samt kan det med tanke på utbildningens innehåll visa sig grundat. Trafikskyddets verksamhet skulle fortgå så att ekonomiska vinsten inte eftersträvas. Ifall tillräckliga trafiksäkerhetstjänster tillhandahålls av andra servitörer behöver Trafikskyddet inte konkurrera med dem som t. ex. producerar läroböcker eller arrangerar kursverksamhet och sådan verksamhet kan inte anses ingå i den offentlighetsrättsliga uppgiften.

2 § *Rättshandlingsförmåga.* Det föreslås att Trafikskyddet skall vara en förening med rättsförmåga och som med de förutsättningar som nämns i 6 § 1 mom. föreningslagen kan förvärva rättigheter och ingå förbindelser samt kära och svara.

3 § *Trafikskyddets organ.* Om Trafikskyddets organ och deras uppgifter föreskrivs i gällande förordning. Organen är organisationens möte, förvaltningsrådet samt verkställande direktören och direktionen som biträder verkställande direktören. Det föreslås att bestämmelser om organisationens möte och förvaltningsrådet fogas till lagen. I fråga om deras uppgifter samt i fråga om andra organ och deras uppgifter föreslås att bestämmelser utfärdas genom förordning av statsrådet. Det föreslås vidare att bestämmelserna, med undantag av en beteckning, i sak skall bibehållas oförändrade.

Den ställning som centralorganisationens möte har motsvarar den allmänna organisationsmodellen. Mötet har till uppgift att behandla verksamhetsberättelsen, bokslutet och revisorernas utlåtande för föregående år samt att besluta om fastställande av bokslutet och beviljande av ansvarsfrihet för de räkenskapskyldiga, bl.a. förvaltningsrådet och verkställande direktören. Organisationens möte utgörs av de medlemmar som vid mötet utövar beslutanderätten. Om centralorganisationens möte, dess uppgifter, åtgärder i anslutning till mötesförfarandet och andra viktiga frågor i samband med mötet utfärdas be-

stämmelser genom förordning av statsrådet. I gällande förordning fastställs förvaltningsrådets uppgifter. I förordningen konstateras att förvaltningsrådet förutom i dessa uttryckliga uppgifter också i övrigt utövar högsta beslutanderätt i ärenden som inte omfattas av beslutanderätten för centralorganisationens möte. Förvaltningsrådets uppgifter, till vilka exempelvis hör att fastställa verksamhetsplanen och budgeten för det kommande året samt att fatta beslut om antagande och uteslutande av medlemmar, föreslås förbli oförändrade genom den bestämmelse som fogas till statsrådets förordning. Det föreslås att endast bestämmelsen om den allmänna beslutanderätten för ett organ skall inkluderas i lagen. En del av organet tillsätts av statsrådet, en del av medlemmarna väljs vid centralorganisationens möte. På grund av Trafikskyddets ställning och uppgift föreslås att statsrådet fortsättningsvis skall utse ordföranden och myndigheternas representanter. Det nuvarande förvaltningsrådet motsvarar det som i föreningslagen avses med styrelse. Beteckningen förvaltningsråd anses inte vara tillräckligt tydlig för att tillämpas på en organisation som har karaktären av en förening och för att avspegla dess föreningsrättsliga ställning och ansvar. Därför föreslås att beteckningen ändras till styrelse. Styrelsen skall alltjämt bestå av en ordförande förordnad av statsrådet och representanter för de fyra ministerier som med tanke på verksamheten är centrala samt representanter som väljs vid centralorganisationens möte. De ministerier som är företrädare i Trafikskyddets styrelse är kommunikationsministeriet, inrikesministeriet, undervisningsministeriet samt social- och hälsovårdsministeriet. Styrelsemedlemmarna förordnas eller väljs för två kalenderår i sänder så att hälften av medlemmarna är i tur att avgå varje kalenderår.

Bestämmelserna om verkställande direktören och den direktion som bistår verkställande direktören inkluderas i statsrådets förordning. Det föreslås att det på verkställande direktören ankommer att ombesörja skötseln av Trafikskyddets ekonomi och finanser, bereda de ärenden som behandlas i styrelsen, verkställa styrelsens beslut och utföra uppgifter som inte har ålagts styrelsen samt leda verksamheten i enlighet med arbetsordningen. Direktionen består av

verkställande direktören och hans eller hennes ställföreträdare samt ett behövligt antal av styrelsen utsedda funktionärer vid Trafikskyddet. En av dessa skall väljas på framställning av personalrådet. Direktionen skall fortsättningsvis bistå verkställande direktören. Delegationer och kommissioner kan tillsättas för behandling av ärenden eller kategorier av ärenden i anslutning till Trafikskyddets verksamhetsområde.

Det föreslås att paragrafens 3 mom. skall inkludera ett bemyndigande till utfärdande av närmare bestämmelser om organen. Det innehåller också en bestämmelse om förfarandet i fall där en av statsrådet förordnad representant byts ut mitt i en mandatperiod.

4 § *Finansiering av verksamheten.* Enligt den gällande förordningens 3 § 1 mom. kan för finansiering av Trafikskyddets verksamhet användas medel som anvisats eller donerats till organisationen samt inkomster av eventuella medlemsavgifter. Det föreslås att bestämmelsen överförs till lagen. I bestämmelsen föreslås att nämnas att inkomsten som uppbärs på grund av prestationsavgifter kan användas för finansiering av verksamheten. Därtill föreslås det att bestämmelser skall utfärdas om det huvudsakliga sättet att finansiera Trafikskyddets verksamhet, vilket har varit att genom beslut av social- och hälsovårdsministeriet anvisa trafikskyddetsavgiften till detta ändamål. Undersökningen av olyckor i vägtrafiken har finansierats ur samma finansieringskälla, och bestämmelsen om finansieringen ingår numera i motsvarande lagstiftning. Också när det gäller Trafikskyddet är det på grund av uppgiftsområdets natur och etablerad praxis motiverat att utfärda uttryckliga bestämmelser om finansieringen.

Finansieringen föreslås även i fortsättningen med stöd av bestämmelsen i 18 § trafikförsäkringslagen ske i form av den trafikskyddetsavgift som ingår i trafikförsäkringspremierna. Social- och hälsovårdsministeriet beslutar om avgiften och hur den skall anvisas till lagstadgade syften. I gällande förordning nämns inte denna huvudsakliga finansieringskälla uttryckligen. De övriga finansieringskällorna som noteras i gällande förordning står för en försvinnande liten del. Trafikskyddetsavgiften har traditionellt också använts till att finansiera undersökning

av trafikolyckor. I ärendet har senast utfärdats bestämmelser genom social- och hälsovårdsministeriets förordning om trafikskyddetsavgift för år 2002. Lagen om undersökning av trafikolyckor på väg och i terräng (24/2001) gavs den 19 januari 2001 och den uppgift som tidigare utförts i form av frivillig verksamhet blev därmed lagstadgad. I nämnda lag inkluderades en bestämmelse om finansiering av verksamheten. Enligt 16 § 1 mom. kan intäkter av den i 18 a § 1 mom. trafikförsäkringslagen avsedda avgiften för främjande av trafikskyddet användas för att täcka de kostnader som föranleds av undersökningen av trafikolyckor. Enligt nämnda 16 § kan verksamheten också finansieras med andra medel som anvisats för ändamålet. När det gäller Trafikskyddet föreslås motsvarande förfaringsätt.

5 § *Tillämpning av allmänna förvaltningsrättsliga principer.* Enligt 124 § grundlagen får skötsel av offentliga uppgifter utanför den egentliga förvaltningen inte äventyra de grundläggande fri- och rättigheterna, rättssäkerheten eller andra krav på god förvaltning. Det finns inga entydiga bestämmelser om krav på god förvaltning. Grundlagsutskottet har i sitt ställningstagande ansett att ett förfarande i enlighet med nämnda bestämmelse förutsätter att åtminstone lagen om förvaltningsförfarande, lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet och de allmänna bestämmelser som utfärdats om myndigheternas språk alltid tillämpas i verksamheten då det gäller skötsel av en offentlig uppgift. Bestämmelserna i lagen om förvaltningsförfarande och lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet utgör däremot, utan krav som kan härledas ur grundlagen, inte som sådana en del av tillämpningsområdet för den verksamhet som avses i propositionen. Till den informations- och upplysningsuppgift som avses i denna lag och som ankommer på Trafikskyddet ansluter sig inte utövande av offentlig makt och inte heller något egentligt förvaltningsförfarande med tillhörande behandling av förvaltningsärenden. På grund av Trafikskyddets ställning som offentlighetsförklarad förening som anvisats en lagstadgad uppgift föreslås att lagen om förvaltningsförfarande, lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet och språklagen skall följas i tillämpliga delar vid skötseln av denna uppgift. Kraven i språklagen

förutsätter att befolkningens behov skall beaktas jämligt vid anordnandet av informations- och upplysningskampanjer och i verksamheten i övrigt. Det är mer problematiskt att tillämpa lagen om förvaltningsförfarande och lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet, eftersom den verksamhet som beskrivs i dem inte motsvarar bilden av den egentliga förvaltningsverksamheten. Trafikskyddet skall dock t.ex. i den rådgivning som eventuellt är ansluten till informationsverksamheten förfara som en förvaltningsmyndighet. Till den del det är fråga om verksamhet som inte omfattas av den uppgift som avses i denna lag, såsom föreningsverksamhet eller intern förvaltning, är det inte behövt att tillämpa t.ex. lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet, vilket inte heller föreslås i lagförslaget.

På motsvarande sätt skall lagen om grunderna för avgifter till staten följas i Trafikskyddets verksamhet. Trafikskyddets prestationer motsvarar huvudsakligen de avgiftsfria offentligrättsliga prestationer som avses i 5 § lagen om grunderna för avgifter till staten. Prestationerna omfattar de utbildningstjänster och -program, material, forskningar, utredningar och övriga prestationer samt rådgivning, handledning och utlåntanden som produceras i samband med Trafikskyddets informerings- och upplysningsuppgift samt biblioteks- och informationstjänster. Trafikskyddet utger utlåntanden som gäller åtgärder för främjande av den allmänna trafiksäkerheten på begäran av myndigheter, dem som handhar offentlig uppgift eller medlemsorganisationer. Däremot angår det inte Trafikskyddet att utge enskilda expertutlåntanden. Trafikskyddet kan publicera forskningar och utredningar som produceras i anslutning av egen verksamhet. Prestationerna för trafikupplysning av skolelever ingår i prestationer utan avgift. Betydande kostnader kan föranledas av materialet som produceras i samband av verksamheten t. ex. ifall stora mängder beställs särskilt. I sådana fall skall avgiftsfriheten kunna hävas.

Tjänsterna som produceras på beställning i samband med Trafikskyddets verksamhet skulle däremot motsvara de avgiftsbelagda prestationer som avses i 4 § lagen om grunderna för avgifter till staten. Utbildning av utbildare i förutseende körsätt tillhör

också dessa prestationer. För här nämnda prestationer skall Trafikskyddet uppbära en avgift som motsvarar det självkostnadsvärde som avses i 6 § lagen om grunderna för avgifter till staten. T. ex. för den ovan nämnda material som är avgiftsfri men beställs i stora mängder kunde Trafikskyddet uppbära en avgift som motsvarar högst prestationens självkostnadsvärde. Avgiften som uppbärs kan beroende av de extra kostnader motsvara antingen expeditionskostnader eller andra kostnader som föranleds av beställningen. Att uppbära avgiften kan också överges. Såvitt det gäller avgiftsbelagda prestationer finns det skäl att kunna avvika från att uppbära avgift då av prestationen föranleds bara små kostnader t. ex. på grund av den ringa arbetsinsatsen det kräver i samband av normalverksamhet. Kommunikationsministeriet skall enligt 8 § 2 mom. lagen om grunderna för avgifter till staten utfärda en förordning som gäller prestationer och om de beläggs med avgift eller inte. Trafikskyddet skall bestämma och uppbära avgifterna för sina prestationer och inkomster kan användas för finansieringen av verksamheten såsom det i 4 § föreslås.

6 § *Övervakning av verksamheten.* Det föreslås inga ändringar i tillsynen över Trafikskyddet. Centralorganisationen skall fortfarande styras och övervakas av kommunikationsministeriet. Ministeriet stadfäster årligen dispositionsplanen för de ekonomiska medlen. Ur dispositionsplanen skall fortsättningsvis framgå beloppen för avlöningar och övriga utgifter, specificerade enligt utgiftsslag. Det föreslås att det skall vara förvaltningsrådets uppgift att godkänna dispositionsplanen. Vid sidan av organisationens företrädare föreslås att en representant för det ministerium som utövar tillsynen samt en representant för det ministerium som ansvarar för den huvudsakliga finansieringskällan, social- och hälsovårdsministeriet, är med och beslutar om ärendet i förvaltningsrådet. Det föreslås att social- och hälsovårdsministeriet beslutar om anvisande av trafiksäkerhetsavgiften för finansiering av verksamheten. Finansieringskällan omnämns uttryckligen i 4 § i lagförslaget. Tillsynen över Trafikskyddet inbegriper också att den myndighet som utövar tillsynen tillställs information som gäller verksamheten. Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser i ärendet. Det föreslås

att det i likhet med nuvarande bestämmelser genom förordning av statsrådet utfärdas föreskrifter om Trafikskyddets skyldighet att årligen tillställa ministeriet en verksamhets- och ekonomiplan på medellång sikt, liksom att verksamhetsplanen, bokslutet samt revisorernas utlåtande och verksamhetsberättelse skall sändas till ministeriet för kännedom.

7 § *Tillämpning av bestämmelserna i föreningslagen.* Enligt 2 § 2 mom. föreningslagen tillämpas lagen på sammanslutningar som genom lag eller förordning har organiserats för ett särskilt ändamål endast i den mån så stadgas särskilt. Utöver de uttryckliga bestämmelser som inkluderas i lagen om Trafikskyddet och i en förordning som statsrådet utfärdar med stöd av den föreslås även att bestämmelserna i föreningslagen tillämpas i andra hand. Dessa bestämmelser gäller i synnerhet grunderna för rättigheterna och skyldigheterna när det gäller dem som deltar i verksamheten, t.ex. grunderna för medlemmarnas rättigheter och skyldigheter, jäv och skadeståndsskyldighet. De bestämmelser i föreningslagen som skall tillämpas är bestämmelserna om personligt ansvar för medlemmar i en registrerad förening i fråga om föreningens förpliktelser (6 § 2 mom.), tvåspråkighet (9 §), medlemsförteckningen (11 §), inträde i en förening (12 §), uteslutning ur en förening (14 §), förfarande vid uteslutning (15 §), jäv i fråga om en styrelsemedlem (26 § 2 mom.), beslutsförfarande (27 §), val (28 §) och förrättande av val (29 §), styrelsen (35 § 1 och 2 mom.), jäv (37 §) och skadeståndsskyldighet (39 §).

Bestämmelser om ärenden som enligt föreningslagen måste omnämnas i föreningens stadgar skall enligt 8 § i lagförslaget utfärdas genom förordning av statsrådet. I bestämmelserna föreslås inte några ändringar i sak, såsom t.ex. ändringar beträffande namn, hemort, en medlems skyldighet att erlagga medlemsavgift, räkenskapsperiod, revisorer, bokslut och beslutande om ansvarsfrihet.

Om Trafikskyddets bokföringsskyldighet, bokföring och bokslut gäller dessutom i tillämpliga delar vad som bestäms i bokföringslagen (655/1973). Det föreslås att det i en förordning av statsrådet skall förutsättas att Trafikskyddets ekonomi bokförs enligt allmänna bokföringsprinciper. Om revisorerna bestäms i 22 § förordningen

om Trafikskyddet. Enligt bestämmelsen skall Trafikskyddet ha två revisorer för granskning av förvaltningen och räkenskaperna. Revisorerna skall antingen vara av Centralhandelskammaren godkända revisorer eller ha avlagt revisorsexamen inom den offentliga förvaltningen och ekonomin. Den ena revisorn utses vid centralorganisationens möte, den andra förordnas av kommunikationsministeriet. Det utses eller förordnas också en suppleant för båda revisorerna. Innan den ändring som trädde i kraft den 1 februari 2001 förutsattes att Trafikskyddet hade tre revisorer, varav en skulle förordnas av statens revisionsverk. Bestämmelsen ändrades dock i samband med att revisionsverkets befattningsbeskrivning reviderades på så vis att myndighetsuppgifterna inte längre omfattade sådana till den verkställande makten hörande uppgifter som grundade sig på olika bestämmelser och som kunde äventyra dess oavhängighet samt övriga uppgifter som inte hörde till statens externa revisionsverksamhet. Till dessa uppgifter räknades revisionsverkets deltagande i valet av revisorer för enskilda inrättningar och sammanslutningar, såsom Trafikskyddet. I samband med ändringen drogs antalet revisorer ner till två.

8 § *Bemyndigande till utfärdande av närmare bestämmelser.* Genom förordning av statsrådet utfärdas enligt lagförslaget närmare bestämmelser som verkställigheten förutsätter och bestämmelser om ärenden som enligt föreningslagen skall nämnas i föreningens stadgar. Utöver fullmaktsbestämmelserna gällande Trafikskyddets uppgifter, Trafikskyddets organ och deras uppgifter samt de fullmaktsbestämmelser som krävs för tillsynen föreslås att statsrådets förordning, i enlighet med det som konstateras ovan, inkluderar bestämmelser om föreningens hemort, om medlemmarnas skyldighet att erlagga medlemsavgift och andra avgifter till föreningen, om revisionen och räkenskapsperioden, om stadfästande av bokslutet och beviljande av ansvarsfrihet samt om användning av föreningens medel i samband med att föreningen läggs ned.

9 § *Ikraftträdande.* Omfattar ikraftträdelsebestämmelsen.

2. Närmare bestämmelser

Det föreslås att närmare bestämmelser om Trafikskyddet utfärdas genom förordning av statsrådet. Det utkast till förordning av statsrådet som följer som bilaga till propositionen skiljer sig från gällande förordning endast genom behövliga ändringar i fråga om inkluderandet av de ovan föreslagna bestämmelserna i lagen samt i fråga om centralorganisationens föreningsrättsliga ställning.

Bestämmelserna om avgifter enligt 8 § 2 mom. lagen om grunderna för avgifter till staten av de Trafikskyddets prestationer som avses i denna lag meddelas genom kommunikationsministeriets förordning.

3. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2004 så att de inverknings som denna lag har på verksamheten och dess planering kan iakttas.

4. Lagstiftningsordning

På grund av kraven i grundlagen föreslås att

det stiftas en lag om Trafikskyddet. Enligt 80 § 1 mom. grundlagen kan republikens president, statsrådet och ministerierna utfärda förordningar med stöd av ett bemyndigande i grundlagen eller i någon annan lag. Om Trafikskyddet bestäms i detta nu genom förordning, för vars utfärdande inte finns något bemyndigande i lag. Dessutom kan enligt 124 § grundlagen en offentlig förvaltningsuppgift, under de förutsättningar som anges i lagen, anförtros andra än myndigheter endast genom lag. Eftersom det i Trafikskyddets fall anses vara fråga om en offentlig förvaltningsuppgift skall också med grund i det en lag stiftas.

Lagen föreslås inkludera de centrala bestämmelserna om Trafikskyddet och dess verksamhet. De bestämmelser som verkställigheten av lagen kräver samt bestämmelser om ärenden som enligt föreningslagen måste omnämnas i föreningens stadgar utfärdas genom förordning av statsrådet.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag om Trafikskyddet

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Trafikskyddet och dess syfte

Trafikskyddet, på finska Liikenneturva, är en offentligrättslig förening som är riksomfattande centralorganisation för trafiksäkerhetsarbetet.

Trafikskyddets syfte är att främja trafiksäkerheten genom information, upplysning och utbildning. Om Trafikskyddets uppgifter bestäms genom förordning av statsrådet.

2 §

Rättshandlingsförmåga

I fråga om Trafikskyddets behörighet att förvärva rättigheter och ingå förbindelser samt att kära och svara gäller vad som i 6 § 1 mom. föreningslagen (503/1989) föreskrivs om registrerade föreningar.

3 §

Trafikskyddets organ

Trafikskyddets organ är centralorganisationens möte och styrelsen. Om andra organ bestäms genom förordning av statsrådet.

Centralorganisationens medlemmar utgör centralorganisationens möte och utövar beslutanderätten vid mötet.

Styrelsen utövar den högsta beslutanderätten i ärenden som inte hör till beslutanderätten för centralorganisationens möte. Styrelsen består av ordföranden och elva andra medlemmar. Statsrådet förordnar ordföranden och fyra medlemmar, vilka företräder kommunikationsministeriet, undervisningsministeriet, inrikesministeriet och social- och hälsovårdsministeriet. Vid centralorganisationens möte utses sju medlemmar som representerar olika grupper

av vägtrafikanter. För varje medlem förordnas eller utses en personlig suppleant. Ordföranden och de övriga medlemmarna förordnas eller utses för två kalenderår i sänder. Varje kalenderår är dock hälften av medlemmarna i tur att avgå. Styrelsen utser inom sig två vice ordförande.

Bestämmelser om organens uppgifter och andra behövliga omständigheter som rör organen utfärdas genom förordning av statsrådet. Om en styrelsemedlem eller suppleant som företräder ett ministerium avgår eller avlider under mandatperioden, förordnar kommunikationsministeriet en ny medlem eller suppleant i hans eller hennes ställe för den återstående tiden av mandatperioden.

4 §

Finansiering av verksamheten

För finansieringen av Trafikskyddets verksamhet kan användas intäkter av den avgift för främjande av trafiksäkerheten som nämns i 18 a § 1 mom. trafikförsäkringslagen (279/1959).

För finansieringen av Trafikskyddets verksamhet kan även användas övriga medel som anvisats för detta ändamål samt inkomster från eventuella medlemsavgifter och prestationer.

5 §

Tillämpning av allmänna förvaltningsrättsliga principer

Vid skötseln av de uppgifter som nämns i denna lag skall i tillämpliga delar lagen om förvaltningsförfarande (598/1982), lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999), språklagen (148/1922) samt lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992) följas.

6 §

Övervakning av verksamheten

Kommunikationsministeriet styr och övervakar Trafikskyddets verksamhet och fastställer årligen en dispositionsplan för Trafikskyddets medel. Trafikskyddet skall för tillsynen tillstålla ministeriet behövliga handlingar på det sätt som föreskrivs genom förordning av statsrådet.

7 §

Tillämpning av bestämmelserna i föreningslagen

I fråga om medlemmarnas ansvar för centralorganisationens förpliktelser gäller vad som i 6 § 2 mom. föreningslagen bestäms om ansvaret för medlemmarna i en registrerad förening. För centralorganisationen och dess medlemmar gäller i tillämpliga delar vad som bestäms i 6 § 2 mom., 9, 11, 12, 14, 15, 26 § 2 mom., 27–29 § och 35 § 1 och 2 mom., 37 samt 39

§ föreningslagen.

8 §

Närmare bestämmelser

Närmare bestämmelser om verkställigheten av denna lag samt om de uppgifter som enligt föreningslagen skall anges i föreningens stadgar utfärdas genom förordning av statsrådet. Bestämmelser om avgifterna för Trafikskyddets prestationer utfärdas genom förordning av kommunikationsministeriet.

9 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 200 .
Genom denna lag upphävs förordningen den 13 november 1987 om Trafikskyddet (843/1987) jämte ändringar.
Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Helsingfors den 18 oktober 2002

Republikens President

TARJA HALONEN

Kommunikationsminister *Kimmo Sasi*

Statsrådets förordning

om Trafikskyddet

Given i Helsingfors den _____ 200

I enlighet med statsrådets beslut, fattat på föredragning från kommunikationsministeriet, föreskrivs med stöd av lagen den _____ 200 om Trafikskyddet (/):

1 §

Namn, syfte och hemort

Om Trafikskyddets, på finska Liikenneturva, namn och syfte bestäms i lagen om Trafikskyddet (/). Trafikskyddets hemort är Helsingfors stad och dess verksamhetsområde hela landet. Organisationens språk är finska och svenska.

2 §

Trafikskyddets uppgifter

För att uppnå det syfte som föreskrivs i lagen om Trafikskyddet (/) skall Trafikskyddet

- 1) bedriva informations-, upplysnings- och utbildningsverksamhet som rör trafiksäkerheten,
- 2) bedriva forskning som tjänar Trafikskyddets verksamhet,
- 3) handleda och samordna medlemsorganisationernas trafiksäkerhetsarbete, samt
- 4) ta initiativ och även i övrigt arbeta för trafiksäkerheten.

3 §

Medlemskap i Trafikskyddet

Till medlemmar i Trafikskyddet kan antas sådana riksomfattande föreningar och andra sammanslutningar vilkas verksamhetsområde eller uppgifter omfattar eller har nära samband med trafiksäkerhetsfrämjande. Medlemmarna har rätt att utträda ur Trafikskyddet genom att skriftligen anmäla detta till styrelsen eller dess ordförande. Om medlemmarnas skyldighet att erlagga

medlemsavgifter och andra avgifter samt om avgiftsbeloppen beslutas vid centralorganisationens möte.

4 §

Centralorganisationens möten

Centralorganisationens möten består av ordinarie och extraordinarie möten. Ordinarie möten är vårmötet, som årligen skall hållas senast i maj, och höstmötet, som skall hållas senast i december. Ordinarie möte hålls på kallelse av styrelsen på plats och tid som styrelsen bestämmer.

Extraordinarie möte hålls när styrelsen anser det nödvändigt eller när minst en femtedel av medlemmarna skriftligen anhåller därom hos styrelsen för behandling av ett angivet ärende. Extraordinarie möte skall sammankallas inom en månad efter att beslut fattats om att det skall hållas eller medlemmarna begärt att ett möte skall hållas. Vid centralorganisationens möte har en medlem som är företrädd vid mötet en röst. En och samma person får företräda endast en medlem.

Medlemmarna i Trafikskyddets styrelse och deras suppleanter, verkställande direktören och hans eller hennes ställföreträdare samt den företrädare som funktionärerna valt bland sig har rätt att yttra sig vid centralorganisationens möte, men de har inte rösträtt. De får inte företräda medlemmar av Trafikskyddet vid mötet.

5 §

Kallelse till centralorganisationens möte

Kallelse till centralorganisationens möte skall

minst två veckor före mötet sändas till medlemmarna i rekommenderat brev eller på annat sätt, varom Trafikskyddets ordinarie möte har beslutat.

I kallelsen skall nämnas de ärenden som behandlas vid mötet. Verksamhetsberättelse samt förslag till plan på medellång sikt skall fogas till kallelsen, om de kommer att behandlas vid mötet.

6 §

Mötets öppnande och protokolljusterare

Centralorganisationens möte öppnas av styrelsens ordförande eller vice ordförande. På den som öppnar mötet ankommer att konstatera att mötet är lagligt och beslutfört samt att låta förrätta val av ordförande för mötet. Sekreteraren för mötet kallas av ordföranden.

Till protokolljusterare utses två representanter för medlemmarna.

7 §

Vårmötes och höstmötets uppgifter

Vid vårmötet

- 1) behandlas verksamhetsberättelsen för det föregående året samt bokslutet och revisorernas utlåtande,
- 2) fattas beslut om fastställande av bokslutet och beviljande av ansvarsfrihet för styrelsens medlemmar och verkställande direktören,
- 3) behandlas planen på medellång sikt, och
- 4) behandlas övriga ärenden som nämns i möteskallelsen.

Vid höstmötet

- 1) bestäms arvodena för styrelsens ordförande och medlemmar samt revisorerna för det följande verksamhetsåret,
- 2) väljs de medlemmar i styrelsen, vilka enligt 11 § skall väljas av centralorganisationens möte,
- 3) väljs den revisor och suppleant för honom som enligt 22 § skall väljas av centralorganisationens möte,
- 4) fattas beslut om eventuell medlemsavgift och dess belopp för följande verksamhetsår, och
- 5) behandlas övriga ärenden som nämns i möteskallelsen.

8 §

Sammankallande av styrelsen

Styrelsen sammanträder på kallelse av ordföranden. Ordföranden skall sammankalla styrelsen när revisorerna eller minst fem av styrelsens medlemmar skriftligen anhåller därom för behandling av ett angivet ärende. Styrelsens ordförande skall underrätta verkställande direktören om en möteskallelse som han utfärdar.

9 §

Kallelse till styrelsemöte

Kallelse till styrelsemöte skall sändas till styrelsens medlemmar minst sju dagar före mötet.

I kallelsen skall nämnas de ärenden som upptas till behandling vid mötet. Förslagen till verksamhetsberättelse, till plan på medellång sikt, till verksamhetsplan och till budget skall fogas till kallelsen, om de kommer att behandlas vid mötet.

10 §

Styrelsens beslutförhet samt närvarorätt

Styrelsen är beslutfört när ordföranden eller vice ordföranden och minst hälften av de andra medlemmarna är närvarande vid mötet. Verkställande direktören vid Trafikskyddet och hans eller hennes ställföreträdare samt den representant som funktionärerna valt bland sig har rätt att närvara vid styrelsemötet, vid vilket de har rätt att yttra sig men inte rösträtt.

Vid styrelsemötet förs protokoll. Protokollet justeras av två styrelsemedlemmar, vilka utses av mötet.

En medlem som inte har förenat sig om ett beslut har rätt att få sin avvikande åsikt antecknad i protokollet.

11 §

Styrelsens uppgifter

På styrelsen ankommer

- 1) att fastställa verksamhetsplanen och budgeten för det följande året,

2) att besluta om antagande av medlemmar i och uteslutande av medlemmar ur Trafikskyddet,
3) att dra försorg om utvecklandet av Trafikskyddets verksamhet samt att bevaka organisationens intressen och rätt,
4) att övervaka skötseln av Trafikskyddets ekonomi och tillgångar,
5) att anta och entlediga verkställande direktören och bestämma hans eller hennes löneförmån samt att förordna en ställföreträdare för verkställande direktören,
6) att välja de övriga medlemmar av direktionen som enligt 16 § väljs av styrelsen,
7) att ge anvisningar om anställning, entledigande och avlönande av övrig personal,
8) att fastställa en arbetsordning för Trafikskyddet,
9) att besluta om tillsättande av delegationer och kommissioner som nämns i 5 §,
10) att bereda ärenden som skall behandlas vid centralorganisationens möte,
11) att behandla principiella ärenden som gäller Trafikskyddets verksamhet, samt
12) att även i övrigt utöva Trafikskyddets högsta beslutanderätt i ärenden, i vilka beslutanderätten inte enligt denna förordning ankommer på centralorganisationens möte.

12 §

Verkställande direktören och direktionen. Delegationer och kommissioner

Trafikskyddet har en verkställande direktör och en direktion, vilken fungerar som rådgivande organ för verkställande direktören.

Till direktionen hör verkställande direktören och hans eller hennes ställföreträdare samt ett behövligt antal övriga anställda vid Trafikskyddet, vilka styrelsen valt för en viss tid och av vilka en väljs på framställning av personalrådet.

Trafikskyddet kan tillsätta delegationer och kommissioner för att behandla ett ärende eller en grupp av ärenden som hör till Trafikskyddets verksamhetsområde.

13 §

Verkställande direktörens uppgifter

På verkställande direktören ankommer
1) att dra försorg om skötseln av Trafikskyddets ekonomi och tillgångar,
2) att bereda ärenden som skall behandlas i styrelsen,
3) att verkställa styrelsens beslut, och
4) att leda Trafikskyddets verksamhet i enlighet med arbetsordningen och utföra de övriga uppgifter som ankommer på den verkställande makten och inte på styrelsen.

14 §

Beslutsfattande i Trafikskyddets organ

I Trafikskyddets organ fattas beslut med enkel röstmajoritet. Faller rösterna lika, avgör ordförandens röst, vid val dock lotten.

15 §

Rätt att teckna i Trafikskyddets namn

Rätt att teckna Trafikskyddets namn har styrelsens ordförande eller vice ordförande, var och en särskilt för sig tillsammans med verkställande direktören eller hans eller hennes ställföreträdare.

Styrelsen kan berättiga verkställande direktören att ensam, eller någon annan anställd att tillsammans med en annan anställd teckna Trafikskyddets namn i ärenden som hör till organisationens löpande förvaltning.

Över de personer som avses i 1 och 2 mom. skall styrelsen föra en förteckning, som årligen skall publiceras i officiella tidningen. Uppgifter och utdrag ur förteckningen lämnas till dem som önskar sådana.

16 §

Delgivning av stämning

En stämning eller annan delgivning anses ha kommit till Trafikskyddets kännedom när den tillställts någon av de personer som nämns i 20 § 1 mom.

17 §

Dispositionsplan och tillsynen över Trafikskyddet

Av dispositionsplanen för Trafikskyddets medel skall framgå beloppen för avlöningar

och övriga utgifter, specificerade enligt utgifternas art.

Trafikskyddet skall årligen tillstålla kommunikationsministeriet en verksamhets- och ekonomiplan på medellång sikt. Trafikskyddet skall för kännedom tillstålla ministeriet verksamhetsplanen, bokslutet, revisorernas utlåtande och verksamhetsberättelsen.

18 §

Bokföring och revision

För granskning av Trafikskyddets förvaltning och räkenskaper skall Trafikskyddet ha två revisorer, som är antingen av Centralhandelskammaren godkända revisorer (CGR) eller revisorer inom den offentliga förvaltningen och ekonomin (OFR). Av revisorerna utses en vid centralorganisationens möte och en av kommunikationsministeriet. För båda revisorerna utses eller förordnas också en suppleant.

Över Trafikskyddets ekonomi förs bok enligt allmänna bokföringsprinciper, med beaktande i tillämpliga delar av vad som föreskrivs i bokföringslagen (1336/1997). Trafikskyddets räkenskaper avslutas kalenderårsvis och skall jämte

verksamhetsberättelsen före utgången av följande mars månad lämnas till revisorerna för granskning.

Revisorerna skall på basis av granskningen före den 15 april året efter redovisningsåret avge sitt utlåtande till styrelsen, som framlägger det för centralorganisationens möte.

19 §

Användningen av tillgångar om centralorganisationen upphör med sin verksamhet

Om centralorganisationen upphör med sin verksamhet skall dess tillgångar användas för det syfte som anges i 1 § lagen om Trafikskyddet på sätt som därom separat bestäms med beaktande av eventuella specialbestämmelser i gåvobrev och testamenten.

20 §

Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den 200 .

Helsingfors den 200